

нові конкурентні переваги української економіки, заснованої на інтелектуальному капіталі та інформаційних технологіях. Соціальна та просторова інтеграція забезпечить створення умов для поширення процесів розвитку суб'єктів економічних відносин.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Шеленко Д.І. Деякі аспекти науково-методологічного забезпечення пореформеного розвитку сільського господарства / Д.І. Шеленко // Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. праць. – Вип. 197. У 5 т. – Т. II. – Дніпропетровськ: ДНУ, 2004. – С. 269-273.
2. Шершньова З.Є. Стратегічне управління / З.Є. Шершньова, С.В. Оборська. – К.: КНЕУ, 1999. – 384 с.
3. Тянутов А.И. Моделирование развития аграрно-промышленного комплекса / А.И. Тянутов – Новосибирск, 1975. – 186 с.
4. Друкер П.Ф. Эффективное управление. Экономические задачи и оптимальные решения / П.Ф. Друкер. – М.: ФАИР-ПРЕСС, 2001. – 348 с.
5. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент / Г.І. Кіндрацька. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://library.if.ua/book/44/2985.html>.
6. Афонин И.В. Управление развитием предприятия: стратегический менеджмент, инновации, инвестиции, цены / И.В. Афонин. – М.: Дашков и Ко, 2002. – 380 с.
7. Підгірний В.В. Особливості стратегічного управління соціально-економічною трансформацією: місце й роль регіонального напрямку / В.В. Підгірний [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/dtr/ep/2010_2/files/EC210_33.pdf.
8. Чупир О.М. Основні елементи процесу стратегічного управління розвитком підприємства з урахуванням потенціалу підприємства та мінливих факторів макро- та мікросередовища / О.М. Чупир, Я.А. Ямантасва [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://www.nbu.gov.ua/portal/natural/Nvb/2009_53/chupir.pdf.
9. Градова А.П. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой / А.П. Градова, Б.И. Кузина. – СПб.: Спец. лит., 1996. – 510 с.
10. Селезньова Г.О. Стратегія підприємства / Г.О. Селезньова. – Харків: Вид-во ХНЕУ, 2007. – 240 с.
11. Шершньова З.Є. Стратегічне управління / З.Є. Шершньова [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://buklib.net/component/option,com_jbook/task,view/Itemid,36/catid,184/id,8000/.
12. Якубів В.М. Збалансований розвиток аграрних підприємств у сільському зростанні / В.М. Якубів. – Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпат. нац. ун-ту ім. В. Стефаніка, 2011. – 320 с.
13. Коновалова О. SWOT-аналіз як основний інструмент стратегічного управління, його переваги і недоліки / О. Коновалова, Т. Андрущакевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://www.rusnauka.com/3_SND_2010/Economics/58123.doc.htm.
14. Кузьмін О.Є. Стратегічна діяльність підприємств: значення та перспективи розвитку / О.Є. Кузьмін, Н.Я. Петришин, К.О. Дорошкевич [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: <http://www.lvivacademy.com/vishnik8/fail/Kuzmin.pdf>.
15. Zarządzanie strategiczne [Електронний ресурс]. – Режим доступу до статті: http://zarzadzanie.ajlawju.w.interia.pl/zarzadzanie_strategiczne.html

Стратегическое управление в системе экономических отношений

Д.И Шеленко, М.В. Смушак

В статье рассмотрены элементы и принципы стратегического управления, предложены мероприятия, которые должны обеспечить формирование его системы. Раскрыты теоретико-методологические и прикладные принципы развития стратегического управления как непрерывного процесса.

Ключевые слова: стратегическое управление, субъекты экономических отношений, карта стратегических групп, SWOT-анализ, системность.

Strategic management in the system of economic relations

D. Shelenko M. Smushak

The elements and principles of strategic management are considered, in this article, measures which must ensure the forming of its system are propose. Theoretic and methodological and applied ground of the development of strategic management as permanent process are en lighted.

Key words: strategic management, subjects of economic relations, map of strategic groups, SWOT-analysis, systematic approach.

УДК 330.322.5:658.6

ТРОФИМЧУК М.І., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

РОЗВИТОК ІНФОКОМУНІКАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

У статті досліджено розвиток інфраструктури інфокомунікаційного і фінансового ринків та середовища їх взаємного функціонування. Встановлено, що інформаційні послуги все більше активізують зміни вартості, організацію руху фінансового капіталу.

Ключові слова: інформаційна економіка, інформаційно-комунікаційні технології, електронна комерція, фінансові послуги, інфокомунікаційний ринок.

Постановка проблеми. У сучасному інформаційному суспільстві відбуваються зміни структури суспільного виробництва, зумовлені змінами інфраструктури інфокомунікаційного і фінансового ринків. Застосування інформаційних технологій на ринку фінансових послуг спричинили якісні зміни в інформаційно-фінансових послугах, утворенні сучасних форм інформаційно-фінансового капіталу. У міру розвитку інфокомунікаційної інфраструктури фінансового ринку змінюється роль фінансових інститутів. Перехід до інформаційного суспільства сприяє розвитку таких інтелектуальних форм бізнесу на фінансових ринках, як мобільна та інтернет-комерції. Ефективність інфокомунікацій на ринку фінансових послуг обумовлює збільшення надходжень у структурі доходів за рахунок інтелектуальної ренти в результаті надання послуг фінансового посередництва. Інтеграція інфокомунікаційного і фінансового ринків призводить до побудови інформаційно-фінансової інфраструктури з наступним інноваційним застосуванням інформаційних технологій на ринку фінансових послуг.

На сучасному етапі розвитку фінансових ринків особливого значення набуває аналіз становлення сучасних форм фінансового капіталу, інфокомунікаційної інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку інфокомунікаційного ринку розглядалися в роботах вітчизняних і зарубіжних вчених, зокрема: А.С. Аджемова, І.А. Брусакова, Л.Е. Варакіна, М. Кастельса, В.В. Коваль, Н.П. Резникової, Л.С. Тимошенко тощо.

Мета і завдання дослідження – визначення теоретичних та методологічних засад забезпечення функціонування інформаційно-фінансової інфраструктури, а також обґрунтування основних тенденцій та напрямів її розвитку.

Матеріал і методика досліджень. Методологічною базою дослідження слугували наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, статистичні матеріали всесвітньої служби Internet World Stats, застосовувались діалектичні та абстрактно-логічні методи.

Результати досліджень та їх обговорення. Становлення нової економіки в рамках інформаційного суспільства ґрунтується на технологіях, в яких інформація відіграє ключову роль. При цьому інтелектуальний капітал як категорія виходить на перший план у вигляді людського і структурного капіталу. У результаті виникає ринок ідей, знань, будь-якої інформації, які створюються людським інтелектом. Сучасні технології створили умови миттєвого доступу до глобальної інформаційно-комунікаційної мережі з будь-якого географічного пункту [1].

Ключовими поняттями інформаційних технологій є дані, що визначають сукупність різних об'єктивних фактів, та інформація, яка, в свою чергу, призначена для підтримки процесу прийняття рішень. Як інформація виникає з даних, так і знання виникають з інформації через порівняння, визначення сфери застосування; встановлення зв'язків; оцінювання тощо [2].

Розвиток інформаційних технологій створює об'єктивні можливості заміни фінансових посередників інформаційними. Інформаційні послуги все більше стають каталізатором змін вартості, організації руху фінансового капіталу. Вони є основою для створення якісно нової інфраструктури, і від них все більше залежить перелік нових фінансових операцій і послуг.

Впровадження нових інфокомунікаційних послуг постійно скорочується в часі і все відчутніше впливає на фінансові ринки, зміну ролі інфокомунікаційної інфраструктури на ринку фінансових послуг.

Інтеграція інфраструктур інфокомунікаційного і фінансового ринків сприяє безпосередньому впливу на якість фінансових послуг. Посилення конкуренції призводить до концентрації банківських систем в декількох великих світових фінансових центрах. Бажання клієнта отримувати фінансові послуги в одному місці створює необхідність інтеграції банків з іншими інститутами фінансового ринку. Концентруючи послуги для користувачів фінансових ринків, біржі також зміцнюють свої конкурентні позиції.

На сьогодні виникла очевидна залежність всіх економічних і фінансових систем від рівня розвитку інформаційної індустрії та її прикладного забезпечення. В свою чергу, в розвитку інформатизації намітилася тенденція міжнародної інтеграції технологічних послуг з метою розширення номенклатури фінансових послуг та охоплення нових сфер і територій. Проблема інтеграції фінансового та інфокомунікаційного ринків полягає у створенні технологічних основ єдності інфраструктури ринку фінансових послуг. Телекомунікаційні системи слугують постачальником необхідної інформації для фінансових інститутів і є базовим інфраструктурним елементом системи ринку фінансових послуг.

Інтеграція інформаційних технологій та фінансових послуг призвела до появи поняття електронної комерції, надання послуг в процесі купівлі-продажу товарів та послуг за допомогою комп'ютерних мереж. Електронна комерція забезпечує функціональність і нові способи ведення бізнесу [3]. Електронний бізнес включає в себе всі види підприємницької діяльності, перш за все, торгівлю, операції на фінансовому ринку [4].

Найбільш загальне визначення фінансових інтернет-послуг полягає в тому, що вони надаються за допомогою мережі Інтернет. Якщо спочатку єдиним виходом на біржові торги був віддалений термінал брокерської компанії, призначений для її співробітників, то запровадження нових можливостей доступу до торгів через Інтернет дозволило створювати додатки для отримання доступу до торгів не лише через трейдерів з біржовим терміналом, але й безпосередньо через мережу Інтернет.

Мережа Інтернет створює багато переваг як комерційне середовище і для підприємств, і для клієнтів. Покупці отримують такі переваги від структурних властивостей створеного мережею середовища: достатній об'єм інформації, зручні механізми пошуку, діалогове випробування товару. Практично необмежені можливості мережі Інтернет з накопичення, аналізу і керування великими обсягами даних дозволяють проводити пошук товарів в багатьох джерелах, швидко робити порівняльний аналіз товарів, що дозволяє прискорити процес вибору. Об'єм інформації на серверах мережі Інтернет зростає дуже швидкими темпами. Цей процес обумовлений необхідністю залучення все більшої кількості учасників електронного ринку [5] через задоволення постійно зростаючих інтересів, які зайняті пошуком інформації (табл. 1).

Таблиця 1 – Кількість користувачів в мережі Інтернет

Регіон	Чисельність населення	Кількість користувачів	Швидкість зростання кількості користувачів у 2000–2012 рр., %
Весь світ	7017846922	2405518376	566,4
Україна	44854065	15300000	2359
Європа	820918446	518512109	393,4

Особливості фінансових інтернет-послуг полягають у тому, що весь процес здійснення, відображення і контролю операцій залежить від використовуваної технології, що збільшує ризики. Кредитний ризик може збільшуватись за рахунок того, що фінансові інститути гірше знають свого клієнта через його віддаленість. Збільшення ризику ліквідності може бути пов'язано з наданням клієнтам можливості оперативної і цілодобово виконувати грошові операції. Ринковий ризик може збільшуватись через розвиток каналів оперативного розповсюдження фінансової інформації та можливості проведення операцій на різних торговельних майданчиках.

З іншого боку, усуваються кордони проведення операцій і посилюється конкурентна боротьба як наслідок розширення можливостей клієнтів.

Інтеграція фінансового та інфокомунікаційного ринків обумовлює зниження вартості фінансових трансакцій, крім того, фінансова інформація має власну цінність для ринку окремо від фінансових операцій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розвиток фінансових послуг на базі інформаційних технологій стимулює більш ширше залучення користувачів, порівняно простий процес користування, можливість цілодобового швидкого проведення операцій та високу якість інформації, яка надається. Використання інформаційних технологій фінансовими інститутами сприяє глобальному доступу клієнтів до широкого сегменту фінансових послуг.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кузовкова Т.А. Анализ и прогнозирование развития инфокоммуникаций / Т.А. Кузовкова, Л.С. Тимошенко. – М.: Горячая линия-Телеком, 2009. – 224 с.
2. Гапоненко А. Контуры наукоёмкой экономики / А. Гапоненко // Экономист. – 2005. – № 10. – С. 56–66.
3. Информационные технологии в бизнесе; под ред. М. Желены. – С.Пб.: Питер, 2002. – 1120 с.
4. Коваль В.В. Інноваційні трансформації на фінансовому ринку в умовах розвитку інфокомунікацій / В.В. Коваль // Вісник Нац. ун-ту водного господарства та природокористування: зб. наук. праць. Вип. 1 (57). Серія «Екон. науки». – Рівне, 2012. – С.–156.
5. Internet World Stats // <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>

Развитие инфокоммуникационной инфраструктуры финансового рынка

М.И. Трофимчук

В статье исследовано развитие инфраструктуры инфокоммуникационного и финансового рынков и среды их взаимного функционирования. Установлено, что информационные услуги все более активизируют изменения стоимости и организацию движения финансового капитала.

Ключевые слова: информационная экономика, информационно-коммуникационные технологии, электронная коммерция, финансовые услуги, инфокоммуникационный рынок.

Development of informational communication infrastructure of financial market

M. Trofymchuk

The paper deals with the development of informational communication and financial markets infrastructure and the environment of their mutual existence. It has been found out that informational services are activating cost changes and organisation of financial capital movement.

Key words: informational economics, informational communication technologies, e-commerce, financial services, informational communication market.

УДК 339.172:338.433(477)

ШЕВЧЕНКО А.О., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЮ ПРОДУКЦІЄЮ В УКРАЇНІ

У статті досліджено питання становлення та подальшого розвитку біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні. Виділяються основні причини слабого розвитку та неефективного функціонування національного аграрного ринку. Автор доходить висновку, що для побудови в нашій країні належного біржового ринку й підвищення ефективності його функціонування необхідне запровадження заходів, спрямованих на докорінні зміни механізмів функціонування та перехід на нові відносини між його учасниками, зокрема створення ф'ючерсного ринку сільськогосподарської продукції.

Ключові слова: торгівля, товарна біржа, операції, сільськогосподарська продукція, нормативна база, форвардна угода, деривативи, державне регулювання, біржова діяльність, електронна торгівля.

Постановка проблеми. У сучасних умовах функціонування аграрного сектору України важливим напрямком державної аграрної політики є розвиток аграрного ринку, формування його дієвої інфраструктури. Однією з причин поліпшення умов для реалізації сільськогосподарської продукції та продовольчих товарів і зростання доходів виробників цієї продукції є участь у біржових торгах. Товарна біржа має забезпечити прозору і стабільну взаємодію операторів ринку, ефективне просування товарів, формування ринкових цін та страхування учасників ринку від ціннових коливань. Саме тому учасники ринку сільськогосподарської продукції зацікавлені в тому, щоб був створений належний механізм функціонування біржового ринку.

Слід зазначити, що розвиток біржового ринку в Україні відбувається повільними темпами. Недостатня розвиненість біржової торгівлі в нашій країні є однією з основних причин нестабільності функціонування вітчизняного сільського господарства. У зв'язку з цим, потребують глибокого дослідження та розробки пропозицій питання, що сприятимуть розбудові в нашій країні належного біржового ринку аграрної продукції та підвищенню ефективності його функціонування.

Аналіз сучасного стану біржової торгівлі сільськогосподарською продукцією в Україні доводить, що існує ціла низка суб'єктивних та об'єктивних факторів, які зумовлюють неефективне функціонування біржового аграрного ринку в Україні.

Відсутність законодавчо встановлених правил поведінки на біржовому ринку та прийняття численних нормативно-правових актів, які в більшості випадків входили у протиріччя один з одним, не лише не сприяли розвитку біржової торгівлі, а, навпаки, запроваджували обмеження, які загрожували існуванню біржової діяльності, свідчить про відсутність в Україні послідовного і ефективного державного регулювання біржової діяльності.

Оцінка сучасного стану біржового ринку сільськогосподарської продукції доводить необхідність запровадження заходів, спрямованих на докорінні зміни механізмів функціонування та перехід на нові відносини між його учасниками. Тому дослідження реального стану біржового аграрного ринку та розробка рекомендацій щодо вирішення зазначених проблем є на сьогодні осо-